

Lausuntopyyntö

Hallituksen esitysluonnos laiksi eläinlääkintähuoltolain muuttamisesta

Maa- ja metsätalousministeriö pyytää lausuntoanne liitteenä olevasta luonnoksesta hallituksen esitykseksi. Lausunnot pyydetään toimittamaan viimeistään 31.1.2024 ensisijaisesti sähköpostilla osoitteeseen kirjaamo@mmm.fi tai kirjeitse osoitteeseen maa- ja metsätalousministeriö, PL 30, 00023 VALTIONEUVOSTO. Sähköiset lausunnot tulee toimittaa pdf-, Word- tai rtf -tallennusmuodossa. Tämä lausuntopyyntö on lähetetty vain sähköisenä.

Lisätietoja antavat lainsäädäntöneuvos Johanna Wallius, p. 02951 62244, sähköposti: johanna.wallius(at)gov.fi sekä neuvotteleva virkamies Kajsa Hakulin, p. 02951 62361, sähköposti kajsa.hakulin(at)gov.fi.

Selostus asiasta

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi eläinlääkintähuoltolakia, joka ei ole vielä voimassa.

Eläinlääkäripalvelujen kunnallinen järjestämisvastuu ehdotetaan muotoiltavaksi osin uudella tavalla siten, että velvollisuus järjestää seura- ja harrastuseläimiä varten muita palveluja kuin ensiavun luonteista kiireellistä eläinlääkärinapua määräytyisi alueellisten tarpeiden perusteella. Laissa säädettäisiin järjestämisvastuun laajuuden määrittävistä kriteereistä, joilla turvattaisiin palvelujen riittävä ja kohtuuhintainen saatavuus joko julkisina tai yksityisinä palveluina kaikilla alueilla sekä kunnille säädettyjen eläinlääkintähuollon tehtävien asianmukainen hoito. Kunnallisen järjestämisvastuun enimmäislaajuutena olisi laissa jo oleva luettelo eläinten terveyden ja hyvinvoinnin sekä kansanterveyden kannalta välttämättömistä eläinlääkäripalveluista.

Jotta kunta voisi täydentää lakisääteistä palveluvalikoimaansa muilla tarpeellisiksi katsomillaan palveluilla, lakiin sisällytettäisiin poikkeus kuntalaissa säädetystä palvelujen yhtiöittämisvelvollisuudesta.

Muutosehdotusten taustalla on Suomen ja komission välillä käyty yleistä taloudellista etua koskevien palvelujen (SGEI) julkista tukea koskenut neuvotteluprosessi. Eläinlääkintähuoltolain avoin voimaantulosäännös, jonka mukaan voimaantulosta säädetään valtioneuvoston asetuksella, on perustunut tarpeeseen saada komission tulkinta notifikaation tarpeesta, ja jos tarve todetaan, päätös tuen hyväksyttävyydestä.

Eläinlääkintähuoltolaki ja ehdotettu laki ehdotetaan tulemaan voimaan 1.1.2025.

Taustatietoja

Siilinjärven ympäristöterveyspalvelut järjestää eläinlääkintähuollon tehtäviä yhteistoiminta-alueella ja Kuopion kaupungissa. Yhteistoiminta-alueen isäntäkuntana toimii Siilinjärvi ja sen lisäksi alueeseen kuuluvat Kaavin, Lapinlahden, Rautavaaran ja Tuusniemen kunnat. Kuopio ostaa osan tarvitsemistaan eläinlääkintähuollon palveluista Siilinjärven kunnalta: tuotantoeläinten osalta kokonaan ja pieneläinten osalta osittain. Kuopion kaupunki järjestää Kuopion ja em. yhteistoiminta-alueen päivystysaikaiset pieneläinpalvelut ostopalveluna Eläinsairaala Savon Murrelta (Evidensia).

Alueella eläinlääkintähuollossa työskentelee tällä hetkellä ympäristöterveysjohtaja, vastaava eläinlääkäri, 14 praktikkoeläinlääkäriä, 4 valvontaeläinlääkäriä, sekä 3 vastaanottoavustajaa. Yhteistoiminta-alueella on elinvoimainen nautakarja- ja hevostalous, pieneläimiä on runsaasti ja niille tarjotaan lähinnä peruspalveluita. Siilinjärven ympäristöterveyspalvelut on Pohjois-Savon suurin kunnallisia eläinlääkäripalveluita tuottava yksikkö.

Lausunto

Siilinjärven ympäristöterveyspalvelut pitää hyvänä muutosehdotuksena sitä, että aiemmassa lakiesityksessä mainittu yhtiöittämisvelvoite poistuu. Koska yhteistoiminta-alueen toiminta-alue on maantieteellisesti laaja, pidetään hyvänä myös muutosehdotuksessa mainittua alueellisen jouston mahdollisuutta. Eläinlääkärien peruskoulutuksen tukemiseksi ja Helsingin yliopiston potilasmateriaalin turvaamiseksi esitettyä pykälää pidetään myös hyvänä muutosehdotuksena.

8 §:ssä esitettyyn toimenpidelistaan esitetään lisättäväksi koiran keisarileikkaus sekä perustasoiset kuvantamis- ja laboratoriopalvelut. Synnyttävän nartun lopettamista pentuineen voidaan pitää erittäin epäeettisenä toimintatapana. Perustasoisten kuvantamis- ja laboratoriopalveluiden salliminen mahdollistaisi paremmin etenkin kiireellisen eläinlääkäriavun järjestämisen sekä tällä hetkellä esimerkiksi kunnaneläinlääkäriin perustasoisten sisätautipotilaiden hoidon. Tämä toimenpidelistan kohta on myös ristiriidassa keskenään esimerkiksi murtamapotilaiden hoidon osalta. Eriyisen hyvänä asiana pidetään sitä, että terveydenhuoltokäynnit ovat sisällytettynä listan toimenpiteisiin. Mikäli 8 §:n mukainen toimenpidelista jää suppeaksi, mahdollistaisi tämä listan ulkopuolisten palveluiden hintojen karkaamisen korkealle. Tällöin ne eivät enää olisi lain mukaisesti kohtuullisen hintaisia.

9 §:n mukaiseen alueellisen tarpeen arviointiin tarvitaan selkeät ohjeet. Tässä tulisi ottaa huomioon kuntien tosiasiallinen mahdollisuus järjestää päivystys riittäville henkilöresursseilla. Jo nykyiselläänkin kunnallisten virkojen määrä on monin paikoin mitoitettu päivystyksen järjestämisen kannalta minimiksi tai sopivaan määrään henkilöitä. Tässä pykälässä tulisi ottaa huomioon myös eläimen riittävän nopean hoitoon pääsyn mahdollistaminen kilpailluilla alueilla, joissa on yksityistä palveluntarjontaa.

Lakimuutosesityksen 33 §:n mukaan järjestäjän tulee koota ja omien tulojensa lisäksi kuvata tiedot palkkioista, joita kunnaneläinlääkärit ovat perineet järjestämisvastuuseen kuuluvista eläinlääkäripalveluista, vähennettyinä palkkioiden hankkimiseen kohdistuvilla

kuluilla. Tästä kunnille tulevasta uudesta raportointivelvoitteesta tarvitaan tarkat ohjeet. Lisäksi tarvitaan linjaus siitä, että ovatko kunnaneläinlääkärit yksityisinä ammattiharjoittajina velvollisia toimittamaan nuo tiedot kunnalle.

Siilinjärven ympäristöterveyspalvelut pitää lain voimaantuloa liian nopeana ja kannattaa lain voimaantulemista aikaisintaan 1.1.2026. Voimaantuloa määriteltessä tulisi ottaa huomioon se, että tarjottavien toimenpiteiden mahdollinen hyväksyntä kunnan toimielimessä (esimerkiksi lautakunta) vie aikaa samoin kuin alueellisen tarjonnan ja hintatason selvittäminen. Tulkinnanvaraista on myös se, että rinnastetaanko perittävät klinikkamaksut kunnan taksaan.

Tulevan eläinlääkintähuoltolain ja sen muutosehdotuksen tulkintaan tarvitaan lisää koulutusta tai lakipykälät tulee muotoilla selkeämmin ja aukottomasti. Laissa puhutaan moneen kertaan "kohtuullisesta hinnasta" mikä antaa hyvin paljon tulkinnanvaraa. Samoin "markkinahinta". Erityisen paljon haastavuutta luovat tulevaisuudessa tilanteet, jossa markkinahinta ei ole kohtuullinen. Markkinahinnan määritelmän tulisi olla myös selkeä, esimerkiksi onko kyseessä yksityisten palveluntarjoajien samojen toimenpiteiden hintakeskiarvo vai kunnan omien kulujen perusteella laskettu klinikkamaksu lisättynä kunnallisen eläinlääkäritaksan mukaisesti perityillä maksuilla.

Siilinjärvellä 31.1.2024

Joni Pulliainen

Vastaava eläinlääkäri vt.

Puh 044 740 1423

joni.pulliainen@siilinjarvi.fi